DOI: [10.32702/2307-2105-2019.12.55](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.12.55)

УДК 657.6

А. М. Савченко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри аудиту та економічного аналізу,
Університет державної фіскальної служби України
ORCID: 0000-0003-1871-7555
В. В. Бурятинський,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Університет державної фіскальної служби України
ORCID: 0000-0002-1919-2992

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА ПРОБЛЕМИ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Alla Savchenko
PhD (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Audit and Economic Analysis,
University of the State Fiscal Service of Ukraine
Vadim Buryatinsky
second-level (master's) higher education applicant,
University of the State Fiscal Service of Ukraine

CONCEPTUAL APPROACHES AND PROBLEMS AUDIT OF FIXED ASSETS

В статті досліджено та виділено основні теоретичні-методичні та практичні засади проведення аудиту основних засобів підприємства, окремо приділена увага порядку перевірки нарахування амортизації. Виділено категорійний апарат щодо даного питання. Наведено організаційно-інформаційна модель, з детальною характеристикою кожного етапу. Проаналізовано проблемні аспекти, які мають вирішувати аудитори під час перевірки, особливо це стосується порядку і законності ведення обліку інвентарних об'єктів та їх списання, створення та структури робочих документів аудитора, використання результатів аудиторської перевірки. Серед інших важливих питань запровадження цього виду аудиту вивчені такі негативні явища, як недосконалість нормативно-законодавчої бази в сфері обліку та аудиту основних засобів, недостатній рівень підготовки фахівців та застосування міжнародного досвіду.

The article investigates and highlights the main theoretical, methodological and practical principles of auditing of fixed assets of the enterprise, paying particular attention to the procedure for checking depreciation. There is a categorical apparatus for this issue. The organizational-information model is presented, with a detailed description of each stage. The problems that auditors need to solve during the audit are analyzed, especially the procedure and legality of accounting of inventory objects and their writing, creation and structure of auditor's working documents, use of audit results.

In particular, there are no common approaches to recognizing the cost of restoring fixed assets; there are a number of contradictions in the accounting of fixed assets; there is uncertainty in accounting for the cost of reproduction of fixed assets; ongoing discussions around depreciation policies and deductions as a source of investment by business entities; the problems of approximation of accounting to the requirements of tax legislation have not been solved so far; the problem of accounting and internal audit of the reproduction of fixed assets in the context of preventing their negative impact on the environment, the issues of internal audit of the reproduction of fixed assets and its automation remain, there is no consensus among researchers, there is no consensus among researchers investment real estate and more.

Other important issues related to the implementation of this type of audit include the study of such negative phenomena as the imperfection of the regulatory framework in the field of accounting and auditing of fixed assets, insufficient level of specialist training and application of international experience.

Complex combination of accounting of fixed assets, perfection of the audit program, sufficiency of professionalism and competence of the auditor, high level of knowledge and use of international auditing standards, other normative documents should ensure achievement of accounting goals and formation of sound and sound audit opinion.

An audit of property, plant and equipment is an integral part of the entity's overall audit management, since fixed assets tend to occupy a larger share in property assets than other non-current assets.

Ключові слова: *аудит; облік; основні засоби; амортизація.*

Keywords: *audit; accounting; fixed assets; depreciation.*

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток економічних та суспільних відносин в Україні зумовив необхідність посилення контролю, один з методів якого –аудит основних засобів. Мета його проведення — підтвердження наявних залишків основних засобів, перевірка методу нарахування амортизації, наявності об'єктів, які перебувають на балансі, умов їх списання і ліквідації, а також обґрунтування незалежної думки про достовірність і повноту даних в обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки проблеми ефективності та методології проведення аудиту широко висвітлювались у періодичних виданнях. Серед публікацій варто відмітити наукові праці М.Н. Бразілій, Т.А. Бутинець та Ф.Ф. Бутинець, Т.О. Меліхової, Ю.М. Подмешальської, О.В. Троян, О.А. Подолянчук та Г.М. Химич. Питання застосування міжнародного досвіду аудиторами вивчали І.В. Кононова та А.О. Бакум, К.О. Утенкова.

Формування цілей дослідження. Вивчення підходів до проблемних питань проведення аудиту основних засобів, особливостей його сучасного стану, проблем та перспектив реформування на основі міжнародного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Негативні явища в політичному, суспільному та економічному розвитку економіки України: нестабільність, кризи, високий рівень корупції у владі, велика кількість фінансових порушень, недосконалість системи контролю за використанням бюджетних коштів, вимагають точного та реального відображення результату діяльності, а саме формування правдивої інформації у фінансовій звітності підприємства. У зв'язку з тим, що основні засоби - матеріально-технічна база та основа економічної діяльності підприємства будь-якої форми власності, оскільки визначають обсяги випуску продукції і потужність, їх облік та контроль потребує особливої уваги. При цьому ефективне управління об'єктами покращує загальні показники роботи компанії, забезпечує зростання обсягів виробництва та зниження її собівартості, сприяє підвищенню її конкурентоспроможності, розширенню асортименту та виходу на нові ринки. Тобто, організована відповідно нормам законодавства та потребам підприємницької діяльності система обліку та внутрішнього аудиту сприяє ефективному та раціональному їх використанню.

Основні засоби виробництва - сукупність засобів праці, які використовуються в процесі діяльності підприємства у натуральній формі протягом кількох років. При цьому в процесі експлуатації вони переносять свою вартість на собівартість продукції частинами, тобто нараховується амортизація та відображається у бухгалтерському обліку і звітності за фактичними витратами на їх придбання, транспортування, налаштування, що становить їх первісну вартість [3].

Джерела надходження об'єктів:

- від постачальників у вигляді плати;
- від засновників - внесок до статутного фонду;

- різними підприємствами безкоштовно [3].

Незважаючи на джерело надходження основних засобів, всі вони підлягають обліку у вигляді інвентарного номеру, який проставляється на всіх первинних документах, які є підставою для відображення їх наявності або руху. Це створює складність при проведенні внутрішнього аудиту та інвентаризації, які досі проводяться на папері та перераховуються особисто.

Отже, аудит необхідно починати з перевірки збереження та наявності об'єктів шляхом проведення інвентаризації, при проведенні якої встановлюється наявність та технічний стан об'єктів основних засобів.

Наступний етап аудиту - перевірка правильності відображення в обліку руху об'єктів на основі первинного документу – акту приймання-передачі. Саме на його основі інвентарні об'єкти вводяться в експлуатацію, на кожен з яких виписують інвентарну картку, тобто створюють реєстр аналітичного обліку засобів виробництва. Це дозволяє контролювати їх наявність, рух та вибуття [6].

При цьому вибуття об'єктів відбувається шляхом: реалізації, безкоштовної передачі у разі зносу або повного вибуття з ладу. При проведенні аудиту важливо звертати увагу саме на списання основних засобів, особливо на державних підприємствах, засоби якого є власністю держави, для запобігання зловживань, махінацій та фінансових порушень.

Отже, реалізація або безкоштовна передача об'єктів відбувається на підставі рішення або дозволу: протоколу загальних зборів засновників, дозволу Фонду Державного майна та ін. Аудитор має ознайомитися з актом приймання-передачі основних засобів, що вибули, в яких вказується адресат їх передачі, а при ліквідації у зв'язку із зносом або пошкодженням - з актом на ліквідацію. При цьому фахівець перевіряє правильність складання документів: підпис керівника підприємства, відмітка служби обліку про фіксацію вибуття інвентарного об'єкту, а також умови і підстави списання.

Подальший етап - перевірка відображення в обліку порядку надходження або реалізації основних засобів. При цьому важливо пам'ятати, що на державних підприємствах вони відбуваються із зміною величини статутного фонду, а на підприємствах інших форм власності його розмір повинен залишатися незмінним.

На завершальному етапі вивчається та аналізується відповідність первинних документів синтетичним реєстрам обліку, тобто звіряється інформація інвентарних карток з даними журналу-ордера № 13, Головної книги та фінансової звітності. Крім цього, важливо встановити правильність застосування норм зносу, тобто амортизації (таблиця 1).

Таблиця 1.
Витрати підприємства на основні засоби, які підлягають або не підлягають амортизаційним нарахуванням

Підлягають амортизації витрати на:	Не підлягають амортизації витрати на:
Придбання основних фондів для власного виробничого використання	Придбання і відгодівлю продуктивної худоби
Самостійне виготовлення основних фондів для власних виробничих потреб	Вирощування багаторічних плононосних насаджень
Проведення усіх видів ремонтів, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних засобів	Утримання законсервованих основних фондів
Поліпшення якості земель, не пов'язаних з будівництвом	Придбання основних фондів з метою їх подальшої реалізації

Джерело: складено автором на основі [6]

Таким чином, можна зробити висновок, що мета проведення перевірки - це встановлення достовірності первинних даних, повноти та своєчасності відображення їх руху в облікових документах та реєстрах, правильності ведення обліку відповідно чинному законодавству, фактичної наявності основних засобів на підприємстві та підстав для їх вибуття.

Таблиця 2.
Завдання аудиту основних засобів

Завдання аудиту основних засобів:					
Оцінка обліку у бухгалтерії та за МВО	Оцінка ефективності використання основних засобів	Аудит результатів переоцінки та індексації, а також віднесення їх сум на бухгалтерські рахунки	Аудиторська перевірка дотримання податкового законодавства	Перевірка правильності розрахунку амортизації та незалежне відображення її суми	Перевірка своєчасності і законності відображення у первинних, зведених документах, реєстрах бухгалтерського обліку

Джерело: складено автором на основі [2]

Крім цього, перелік завдань аудиту, представлених на таблиці 2, варто доповнити наступними:

- вивчення правильності формування вартості об'єктів незалежно від джерел їх надходження;
- визначення умов віднесення об'єктів до власних та орендованих;
- перевірка правильності проведення амортизаційних нарахувань та порядку включення їх до собівартості продукції.

При цьому джерелами інформації при проведенні аудиту є: баланс, звіт про фінансові результати, реєстри та первинні документи з обліку інвентарних об'єктів [8].

Тобто, в першу чергу, перевірці підлягає:

- правильність операцій формування первісної вартості об'єктів за рахунком 15 «Капітальні інвестиції»;
- своєчасність їх оприбуткування - 10 «Основні засоби» у журналі № 4;
- законність внутрішнього переміщення у інвентарних описах і первинних документах з обґрунтуванням виробничої необхідності переміщення [3].

Таблиця 3.
Основні питання, які має з'ясувати аудитор при проведенні перевірки

Правильність розрахунку амортизаційних сум і віднесення їх на собівартість продукції	Наявність наказу керівника підприємства про створення постійно діючої комісії зі списання основних засобів	Своєчасність і правильність списання недоамортизованої частини основних засобів на фінансові результати підприємства
Правильність виявлення й списання доходів або витрат	Дотримання вимог податкового законодавства й правильного нарахування податку на додану вартість по кожному факту вибуття основних засобів	Правомірність реалізації основних засобів, а також їх оцінка при реалізації
Достовірність індексації вартості і віднесення сум на рахунки бухгалтерського обліку	Правомірність списання ліквідованих основних засобів, повнота оприбуткування цінностей, які надійшли в наслідок їх ліквідації	Правомірність списання витрат на проведення ремонту основних засобів

Джерело: складено автором на основі [2; 5]

Варто підкреслити, що аудитору необхідно документально перевірити операції, пов'язані з нарахуванням амортизації, оприбуткуванням основних засобів, їх вибуття, правильність оформлення, а також доцільність їх списання, тобто неможливість експлуатації, відновлення та реалізації (таблиця 3).

Одним із методів досягнення ефективного використання наявних на підприємстві об'єктів та ведення їх обліку згідно чинного законодавства є впровадження внутрішнього аудиту, найважливішими завданнями якого є:

- мінімізації ризику неефективного використання засобів виробництва;
- розробка передумов та заходів їх збереження;
- доцільність застосування поточного методу амортизаційних нарахувань;
- уникнення штрафних санкцій за порушення законодавства [8].

До основних методів, які використовує аудитор при проведенні трудомісткої перевірки наявності та обліку основних засобів, відноситься:

- перевірка: документальна та фізична;
- опитування;
- перерахунок;
- вибіркове дослідження [3].

Перш за все, аудитор перевіряє склад і структуру наявних об'єктів на підприємстві згідно списку, представленого керівником або уповноваженою особою, в якому відображається найменування об'єкта, дата та вартість придбання, характеристика, норма амортизації та ін [5].

Вибір методики аудиту залежить від мети перевірки та кваліфікації фахівця.

Взагалі, аудиторську перевірку варто проводити за такими етапами:

I. Ознайомлення з нормативними актами, згідно яких проводяться операції з інвентарними об'єктами та організацією їх обліку. Такі дані дають можливість отримати загальне уявлення про систему обліку на підприємстві і допомагають визначити проблемні питання, яким варто приділяти увагу.

II. Перевірка наявності засобів двома методами: інвентаризація та документальна перевірка.

III. Аудит господарських операцій з основними засобами.

Важливо підкреслити, що результати перевірки відображаються в робочих документах аудитора: пояснення і заяви відповідальних працівників, копії документів, в яких відображається первісна вартість основних засобів, акти, документи проведеної інвентаризації, копії бухгалтерської звітності. При цьому не затверджено обов'язкового переліку робочої документації, тому її визначає аудитор, що проводить перевірку,

відповідно своєї кваліфікації та застосованих методів. Вони мають бути достовірними, переконливими, доказовими та детальними [8].

Останній етап перевірки - аналіз ефективності використання об'єктів, тобто розрахунок коефіцієнтів зносу, поновлення, фондівіддачі, фондомісткості та ін. Під час аналізу основних засобів виділяють чотири групи показників:

1. Показники, що характеризують зміни майнового стану підприємства;
2. Показники забезпеченості підприємства необоротними активами;
3. Показники стану необоротних активів;
4. Показники ефективності використання основних засобів підприємства [10].

Таблиця 4.
Методика аудиту основних засобів

Загальний план	
Містить основні етапи процесу аудиту, розміщенні у логічній послідовності	Складається до початку проведення аудиту
Тест внутрішнього контролю	
Для оцінки ризиків суттєвого викривлення облікової інформації на рівні облікових регістрів та фінансових звітів	За результатами аналізу відповідей аудитор оцінює ефективність контрольних процедур
Програма аудиту	
Перелік аудиторських процедур, які відповідають критеріям твердження управлінського персоналу про достовірність інформації, поставленій меті аудиторської перевірки і завданням	
Робочі документи аудитора	
Визначають методологічний підхід до процесу аудиторської перевірки	Їх дані є підтвердженням висновків і пропозицій в аудиторському звіті
Аудиторський звіт	
Містить зведення про усі виявлені недоліки і порушення в обліку й звітності, а також виділятися ті помилки і виправлення які можуть вплинути на вірогідність звітності з посиланням на законодавчі нормативні документи	

Джерело: складено автором на основі [2]

Наступним етапом аудиту, є узагальнення результатів та підготовка висновків, розробка пропозицій щодо усунення виявлених недоліків, та складання аудиторського звіту.

Впровадження та використання аудиту засобів виробництва на сучасному етапі має ряд проблемних питань:

- не визначені його загальні принципи, процедури та методи;
- на низькому рівні знаходиться інформаційне та програмне забезпечення;
- чітко не визначені функції, права та обов'язки аудиторів;
- не визначено форми поточних та вихідних документів;
- низький рівень взаємовідносин між державними органами стосовно проведення аудиту та використання його результатів;
- відсутні фахівці з належним рівнем професійної підготовки;
- неузгодженість та протиріччя у нормативно-законодавчих актах.

Отже, методика проведення аудиту вимагає вдосконалення та застосування міжнародного досвіду. Крім реформування законодавства, порядку ведення обліку основних засобів, умов їх отримання та ліквідації, для підвищення ефективності аудиту необхідно затвердити типовий перелік робочих і вихідних документів. Дійсно, серйозну проблему при обробці результатів перевірки становить документація аудитора, складена їм на власний розсуд, яка в майбутньому може бути неоднозначно зрозумілою для інших спеціалістів. Отже, робоча документація повинна бути зрозумілою для інших, а тому типовою, інформативною та достовірною [2].

Таблиця 5.
Форми робочих документів аудиторів

Робочий документ	Мета	Аудиторські докази	Критерії якості
Перевірка правильності створення первинної вартості при їх надходженні	Отримати впевненість у правильності визначення первісної вартості	П(С)БО 7 "Основні засоби", Наказ про облікову політику, первинні документи обліку засобів виробництва	Оцінка, точність
Перевірка методу нарахування амортизації	Визначити правильність амортизаційних нарахувань відповідно обраного методу	Наказ про облікову політику, П(С)БО 7, довідка розрахунків	Оцінка, точність
Перевірка відображення нарахованої амортизації на рахунках обліку	Визначення правильності відображення амортизації на рахунках	Довідки розрахунків, рахунки обліку, реєстри обліку	Повнота, точність
Перевірка тотожності даних Журналу і Головної книги, Відомості і Головної книги	Отримати впевненість у тотожності даних синтетичного обліку об'єктів	Головна книга, Журнал, Відомість	Повнота, точність
Перевірка достовірності інформації Балансу про засоби виробництва облікової інформації	Отримати достатню впевненість у достовірності, неупередженості відображення засобів виробництва у Балансі	Інформація рахунку 10 "Основні засоби", субрахунку 131 "Знос основних засобів", Баланс	Повнота, оцінка, достовірність

Джерело: складено автором на основі [7]

Запропоновані у табл. 5 форми робочих документів доповнюють план та програму аудиту, підтверджуючи ефективність перевірки, висновків і наданих рекомендацій.

Відповідно до МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту», мета проведення аудиторського дослідження - висловлення фахівцем незалежної професійної думки щодо правильності складання, ведення, відображення у звітності інформації щодо основних засобів.

Згідно міжнародної практики, аудитор з'ясовує питання, пов'язані з:

зміню методології амортизаційних нарахувань;

амортизаційні нарахування на час реконструкції або модернізації об'єкта;

наявністю зношених основних засобів;

наявністю засобів виробництва, щодо яких існують судові позови, які передані під заставу та ін [9].

Отже, систему обліку та внутрішнього аудиту треба будувати із урахуванням таких чинників, як:

1. довготривалого періоду використання інвентарних об'єктів, протягом якого їх необхідно обліковувати;

2. складної системи відображення отримання, руху та вибуття основних засобів в облікових реєстрах;

3. необхідності відображення витрат, пов'язаних з проведенням ремонтів, модернізації об'єктів, що призводить до зміни їх первісної вартості та нарахування амортизації;

4. вартість основних засобів потребує ефективної організації процесів їх приймання, руху, списання, ліквідації та наявності, що забезпечує їх збереження у робочому стані [1].

Отже, керівництво має піклуватися про власність та основні засоби діяльності підприємства, унеможливити крадіжки та руйнування об'єктів для покращення своїх економічних показників і фінансових результатів.

В порядку проведення аудиторських процедур фахівці часто стикаються з порушеннями ведення обліку, найбільш типовими з яких є:

неправильне формування первісної вартості об'єкту;

неправомірне переведення оборотних активів до основних засобів;

помилкове визначення собівартості та нарахування амортизації;

включення витрат на модернізацію та реконструкцію до складу витрат;

відсутність документації, яка підтверджує дії, направлені на переоцінку засобів виробництва, активів приймання-передачі об'єктів та ін [4].

Виявлені помилки впливають на достовірність фінансової звітності підприємства, тому що призводять до викривлення сум амортизації та похибок при формуванні собівартості продукції.

Взагалі, більшість проблем виникають передусім через недосконалості системи обліку на підприємстві та законодавства взагалі. Таким чином, можна зробити висновок, що організація обліку на підприємстві – це комплексний процес реєстрації, зберігання та передачі інформації про основні засоби, а також контролю за їх відображенням та наявністю для забезпечення ефективної підприємницької діяльності. Наразі на вітчизняних

підприємствах варто посилити контроль за збереженням та використанням об'єктів, за оформленням операцій з ними, за умовами їх списання та ліквідації.

Крім цього, варто зазначити, що перевірку проведення амортизаційних нарахувань варто проводити поетапно: перевірка наявності об'єктів; контроль нарахування амортизації згідно чинного законодавства; аудит нарахування амортизації; перевірка правильності відображення їх у обліку [2].

На основі викладеного можна запропонувати наступні напрями удосконалення системи обліку та аудиту основних засобів на підприємстві:

- врахування терміну використання засобів та складної системи їх обліку;
- удосконалення та спрощення робочої документації аудиторів та затвердження типових форм;
- розробка заходів для збереження засобів виробництва.

Тобто, організація обліку на підприємстві має функціонувати, як цілісна комплексна система взаємопов'язаних методів ведення та відображення операцій з обліку.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, для забезпечення належного та законного порядку обліку і достовірного відображення операцій в документації слід дотримуватися норм, регламентованих законодавством України для забезпечення ефективного використання основних засобів на підприємстві.

Проведенні аудиту основних засобів має на меті підтвердження достовірності даних про вартість об'єктів, їх наявності, умов ліквідації та порядку нарахування амортизації. Таким чином, з дослідження можна зробити висновок про залежність між ефективністю діяльності підприємства та організацією контролю за основними засобами, тому визначальним фактором системи обліку є перевірка правильності оцінки та визначення первісної вартості. Важливим моментом при проведенні перевірки є своєчасність і правильність нарахування амортизації.

Незважаючи на ряд проблем, які виникають в процесі проведення аудиторського дослідження, воно сприяє усуненню помилок при веденні обліку, зловживань та корупційних схем, порушень податкових та інших нормативно-правових актів. Для вдосконалення процедури аудиту варто підвищувати кваліфікацію аудиторів, затвердити типові робочі документи та покращити матеріальне оснащення фахівців, які обробляють значні обсяги інформації здебільшого на папері.

Література.

1. Бондар В.П. Удосконалення системи організації аудиторської діяльності в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 9. С.16 - 19.
2. Бразілій М. Н. Організація і методика аудиту основних засобів та шляхи його вдосконалення. Економіка та держава. 2014. № 24. С. 104-109.
3. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник. 8-е вид., доп. і перероб. Житомир ПП «Рута». 2009. 912 с.
4. Бутинець, Т.А. Внутрішній аудит основних засобів: виявлення типових порушень в обліку. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2014. № 3. С. 3-12.
5. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту ефективності використання основних засобів на підприємстві. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 20. С. 33—37.
6. Подмешальська Ю.В. Оцінка якості обліку в аудиті. Вісник Дніпропетровського університету. Серія "Економіка". 2016. Вип. 5 (4). С. 265—270.
7. Подмешальська Ю.В., Троян О.В., Біла Л.В. Теоретико-практичні аспекти проведення аудиту основних засобів. Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 2. С. 64-70.
8. Подоляничук О.А., Химич Г.М. Методика і аналіз аудиту обліку основних засобів. Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки. 2017. № 4(70). С. 76 – 80.
9. Утенкова К.О. Аудит основних засобів підприємств АПК в контексті вимог міжнародних стандартів аудиту. Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://magazine.faaf.org.ua/audit-osnovnih-zasobiv-pidpriemstv-apv-v-konteksti-vimog-mizhnarodnih-standativ-audit.html>.
10. Савченко А. М., Олянецька М. С. Особливості аналізу необоротних активів на прикладі підприємства ПАТ «Харківська бісквітна фабрика». *Ефективна економіка*. 2019. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7457> (дата звернення: 29.11.2019). DOI:[10.32702/2307-2105-2019.11.88](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.11.88)

References.

1. Bondar V. P. (2015), Improvement of the system of organization of audit activity in Ukraine. Formation of market relations in Ukraine. no 9. pp.16 - 19.
2. Brazil M. N. (2014), Organization and methodology of auditing of fixed assets and ways to improve it. Economy and the state. no. 24. pp. 104-109.
3. Butinets F. F. (2008), Accounting Financial: A Tutorial. Type 8, Suppl. and recycling. Zhytomyr PE "Ruta". 912 p.
4. Butynets T. A. (2014), Internal audit of fixed assets: identification of typical accounting irregularities. Problems of theory and methodology of accounting, control and analysis. no. 3. pp. 3-12.

5. Melikhova T.O. (2017), Development of a program of auditing the efficiency of use of fixed assets in the enterprise. Investment: practice and experience. no 20. pp. 33—37.
6. Podmeshalska Yu.V. (2016), Evaluation of the quality of accounting in the audit. Bulletin of Dnipropetrovsk University. Economy series. vol. 5 (4). pp. 265-270.
7. Podmeshalska Yu.V., Troyan O.V, Bila L.V. (2019), Theoretical and practical aspects of the audit of fixed assets. Economics. Investment: practice and experience. no. 2. pp. 64-70.
8. Podolyanchuk O.A., Khimich G.M. (2017), Methodology and analysis of audit of accounting of fixed assets. Collection of scientific works of VNAU. Series: Economic Sciences. no. 4 (70). pp. 76 - 80.
9. Utenkova K.O. (2012), Audit of fixed assets of ADA enterprises in the context of requirements of international auditing standards. Accounting and Finance AIC: Accounting Portal. [Electronic resource]. Access mode: <http://magazine.faaf.org.ua/audit-basic-social-pidpriemstv-apv-v-contexts-simog-mizhnarodnih-standartiv-audituv.html>.
10. Savchenko A. M., Olenitskaya M.S.(2019), Features of the analysis of non-current assets on the example of the enterprise of PJSC “Kharkov Biscuit Factory”. An efficient economy. no 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7457> (accessed: 11/29/2019).

Стаття надійшла до редакції 30.11.2019 р.